

Spis treści

Wstęp.....	3
Wskaźniki stosowane w monitoringu	4
Analiza bezrobocia wg zawodów w powiecie łęczyńskim	6
Stan bezrobocia w powiecie łęczyńskim w latach 2008 – 2012	6
Zawody bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Łączna	7
Długotrwale bezrobotni.....	11
Analiza ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg zawodów.....	13
Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	17
Zawody deficytowe	17
Zawody nadwyżkowe.....	18
Zawody wykazujące równowagę	21
Podsumowanie	23

Wstęp

Opracowywanie analiz rynku pracy, w szczególności prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)

Termin **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** oznacza proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno- zawodowym oraz formułowania na tej podstawie wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Termin **zawód deficytowy** określa zawód, na który na rynku pracy panuje większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Termin **zawód nadwyżkowy** określa zawód, na który panuje na rynku mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródło informacji do sporządzenia niniejszego opracowania stanowiły:

- aplikacja informatyczna opracowana przez firmę Computerland według zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej,
- sprawozdania MPiPS-01 („Sprawozdanie o rynku pracy”) za rok 2008-2012,
- załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy” („Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy”) i załącznik nr 3 („Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”) za 2012 r.

Wskaźniki stosowane w monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k ($\bar{N}_I^k$)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w ciągu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w ciągu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} B_i^k}{12} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^{12} O_i^k}{12} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i -tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i -tym miesiącu w zawodzie k

2) Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$, $\bar{B}_I^k$ są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3) Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w roku, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{12} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w ciągu danego roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku,

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

4) *Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k* ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (8)$$

gdzie:

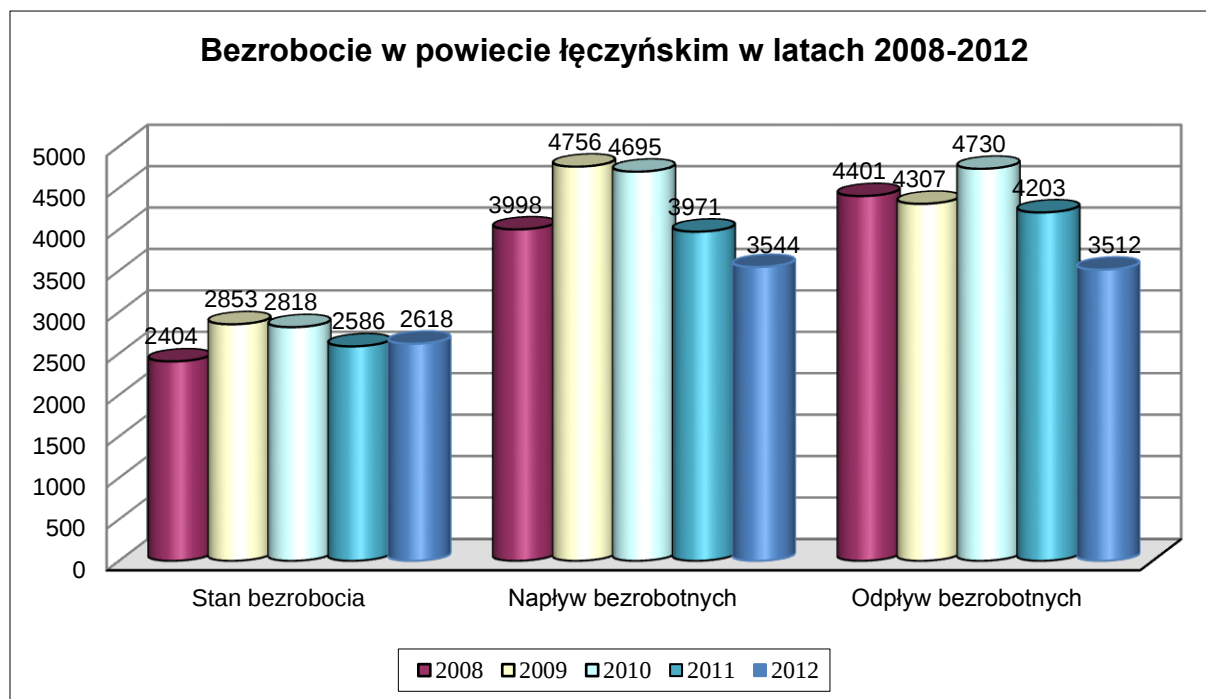
$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu danego roku.

Analiza bezrobocia wg zawodów w powiecie łęczyńskim

Stan bezrobocia w powiecie łęczyńskim w latach 2008 – 2012

W powiecie łęczyńskim w końcu 2012 r. zarejestrowanych było 2618 osób bezrobotnych. Liczba ta była wyższa niż przed rokiem o 32 osoby tj. o 1,2 %. W ciągu roku poprzedniego odnotowano spadek o 8,2%. Poprzedni wzrost poziomu bezrobocia w powiecie łęczyńskim nastąpił ostatnio w ciągu 2009 roku i sięgał 19 % poziomu z końca roku 2008.

W ciągu 2012 r. do ewidencji bezrobotnych włączono 3544 osoby. Jest to liczba znacznie mniejsza niż w latach poprzednich: (o 11 % w stosunku do roku 2011 oraz o 25 % w stosunku do roku 2010).

W znacznym stopniu w skali roku, tj. o 16 % zmniejszyła się liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji PUP Łączna (w poprzednim roku spadek wyniósł 11 %).

Z powyższych danych wynika zatem, że w 2012 wzrósł poziom bezrobocia, pomimo, że spadła liczba rejestrowanych jak i wyłączanych osób. Pozwala to przypuszczać, że osoby zarejestrowane pozostającą w rejestrze PUP dłużej niż w latach poprzednich, znacznie trudniej im powrócić na rynek pracy.

Najczęstszą przyczyną utraty statusu osoby bezrobotnej było podjęcie pracy oraz niepotwierdzenie gotowości podjęcia pracy. Podjęcia pracy stanowiły 38 % wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych PUP Łączna w 2012 r. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące przyczyn wyłączeń z ewidencji bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1 Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w 2012 r.

Przyczyna wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych	Liczba osób	% ogółu
<i>podjęcia pracy</i>	1329	38 %
<i>rozpoczęcie szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych</i>	522	15 %
<i>niepotwierdzenie gotowości podjęcia pracy</i>	1066	30 %
<i>rezygnacja</i>	354	10 %
<i>odmowa przyjęcia propozycji pracy</i>	46	1 %
<i>nabycie praw emerytalnych lub rentowych lub prawa do świadczenia przedemerytalnego</i>	51	2 %
<i>inne</i>	144	4 %
OGÓŁEM	3512	100%

Zawody bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Łęczna

Spośród ogólnej liczby osób bezrobotnych (2618 osób) pozostających w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Łęcznej w końcu 2012 roku.

- 1856 osób, tj. 71 % bezrobotnych posiadało zawód wyuczony lub wykonywany;
- 762 osób, tj. 29 % bezrobotnych nie posiadało zawodu, co oznacza, że brak kwalifikacji zawodowych lub co najmniej półrocznego doświadczenia w danym zawodzie.

Tab.2 Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych pozostających w rejestrze w końcu roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-
1)	"522301"	Sprzedawca*	90	89	2	2	30	30
2)	"331403"	Technik ekonomista*	61	57	13	11	16	16
3)	"722204"	Ślusarz*	52	1	0	0	15	0
4)	"931301"	Robotnik budowlany	42	0	1	0	14	0
5)	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	41	33	2	2	12	10
6)	"711202"	Murarz*	40	0	1	0	10	0
7)	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	37	22	3	3	2	1
8)	"512001"	Kucharz*	36	30	2	0	8	8
9)	"753303"	Szwaczka	34	34	0	0	11	11
10)	"242217"	Specjalista administracji	30	24	5	5	3	3

		publicznej						
11)	"514101"	Fryzjer*	29	26	8	7	6	5
12)	"351203"	Technik informatyk*	27	8	6	0	2	1
13)	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	27	19	0	0	12	10
14)	"235107"	Pedagog	26	26	4	4	3	3
15)	"411004"	Technik prac biurowych*	21	20	3	3	8	8
16)	"911207"	Sprzątaczką biurową	20	20	1	1	8	8
17)	"331402"	Technik agrobiznesu*	19	13	1	1	4	3
18)	"515303"	Robotnik gospodarczy	19	8	0	0	3	3
19)	"753105"	Krawiec*	19	19	0	0	5	5
20)	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	18	0	4	0	2	0
21)	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	18	18	0	0	4	4
22)	"523002"	Kasjer handlowy	18	18	0	0	6	6
23)	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	18	17	0	0	4	4
24)	"311504"	Technik mechanik*	17	1	3	0	3	0
25)	"811101"	Górnika eksploatacji podziemnej*	17	0	2	0	4	0
26)	"314205"	Technik ogrodnik*	17	7	0	0	4	2
27)	"432103"	Magazynier	16	6	0	0	6	1
28)	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	16	14	0	0	4	4
29)	"613003"	Rolnik*	16	9	0	0	3	3
30)	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	15	15	5	5	1	1

Z przedstawionych powyżej danych, wynika, że najczęściej występującym wśród zarejestrowanych bezrobotnych jest zawód „Sprzedawca”, który odnotowano u 4,8 % osób posiadających zawód, przy czym zawód ten posiadał tylko jeden mężczyzna. Jedna trzecia spośród bezrobotnych posiadających ten zawód to osoby długotrwale bezrobotne. Jest to

jednocześnie zawód najczęściej posiadany przez osoby pozostające w rejestrze pow. 12 miesięcy, przy czym należy zaznaczyć, że są to wyłącznie kobiety.

Kolejnymi pod względem liczebności zawodami są:

- Technik ekonomista*
- Ślusarz*,
- Robotnik budowlany,
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego*

Zawody te dominują także wśród bezrobotnych pozostających w rejestrze dłużej niż 12 m-cy.

W poniższej tabeli (Tab. 2) przedstawiono zawody najczęściej występujące u osób rejestrowanych (włączanych) do ewidencji bezrobotnych PUP Łączna w ciągu 2012 r.

Tab.3 Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych włączanych do ewidencji PUP w ciągu roku

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni absolwenci-razem	Bezrobotni absolwenci-kobiety
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"522301"	Sprzedawca*	107	101	3	3
2	"331403"	Technik ekonomista*	71	62	18	16
3	"722204"	Ślusarz*	62	1	0	0
4	"931301"	Robotnik budowlany	54	0	3	0
5	"242217"	Specjalista administracji publicznej	49	39	13	11
6	"711202"	Murarz*	49	0	2	0
7	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	45	28	5	5
8	"235107"	Pedagog	44	43	12	11
9	"512001"	Kucharz*	43	32	3	0
10	"514101"	Fryzjer*	36	34	11	10
11	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	35	29	2	2
12	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	35	0	11	0
13	"351203"	Technik informatyk*	33	7	12	0
14	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	31	30	1	1
15	"753303"	Szwaczka	31	31	0	0
16	"515303"	Robotnik	29	9	0	0

		gospodarczy				
17	"311504"	Technik mechanik*	24	1	4	0
18	"411004"	Technik prac biurowych*	24	21	5	4
19	"524404"	Telemarketer	24	18	10	9
20	"753105"	Krawiec*	23	23	0	0
21	"314205"	Technik ogrodnik*	22	10	0	0
22	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	22	11	0	0
23	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	21	17	5	4
24	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	21	20	1	1
25	"932101"	Pakowacz	21	15	3	2
26	"263102"	Ekonomista	20	14	6	4
27	"613003"	Rolnik*	20	12	2	2
28	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	20	0	2	0
29	"911207"	Sprzątaczką biurowa	20	20	0	0

Wśród 3544 bezrobotnych włączonych do ewidencji w ciągu 2012 roku, zawodu nie posiadało 32,4 %.

W grupie posiadających zawód najczęściej rejestrowały się osoby posiadające zawód „Sprzedawca” lub „Technik ekonomista”. Oba zawody były zdominowane przez kobiety. Kolejne pod względem liczebności zawody tj. ślusarz i robotnik budowlany były z kolei reprezentowane niemal wyłącznie przez mężczyzn.

Bezrobotni posiadający doświadczenie zawodowe stanowili:

- 70% rejestrujących się w ciągu 2012 roku bezrobotnych (rok wcześniej 65 %),
- 71 % zarejestrowanych w ostatnim dniu grudnia 2012 r. (rok wcześniej 69 %).

Sekcje PKD ostatniego miejsca pracy osób bezrobotnych oraz odsetek w odniesieniu do ogółu zarejestrowanych lub (odpowiednio) pozostających w rejestrze osób bezrobotnych posiadających staż pracy, przedstawiono w poniższej tabeli:

Tab. 4 Bezrobotni poprzednio pracujący wg najczęściej powtarzających się sekcji PKD ostatniego miejsca pracy

Sekcja PKD	Bezrobotni poprzednio pracujący zarejestrowani w 2012 roku		Bezrobotni poprzednio pracujący stan w końcu 2012 roku	
	liczba osób	odsetek do ogółu poprzednio pracujących	liczba osób	odsetek do ogółu poprzednio pracujących
Działalność nie zidentyfikowana	1134	46 %	787	42 %
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	315	13 %	234	13 %
Przetwórstwo przemysłowe	249	10 %	230	12 %
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	155	6 %	151	8 %
Budownictwo	138	6 %	100	5 %

Długotrwale bezrobotni

Osoby długotrwale bezrobotne, tj. pozostające w rejestrze co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy, stanowiły 45 % ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łęcznej w ostatnim dniu grudnia 2012 r.

Zdecydowaną przewagę wśród osób długotrwale bezrobotnych stanowią kobiety – 63 %. W dn. 31-12-2012 r. w PUP Łeczna były zarejestrowane 742 kobiety długotrwale bezrobotne, co oznacza że połowa kobiet pozostających w rejestrze posiada status osoby długotrwale bezrobotnej, podczas gdy wśród mężczyzn pozostających w rejestrze PUP na koniec roku odsetek ten wyniósł 39 %.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia liczony jako procentowy udział bezrobotnych pozostających w rejestrze pow. 12 miesięcy do ogółu bezrobotnych (według stanu na koniec roku). W poniższej tabeli wykazane zostały zawody, w których współczynnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy, przy czym pominięto zawody i specjalności, w których ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych była niższa niż 10.

Tab. 5 Zawody osób bezrobotnych według wskaźnika długotrwałego bezrobocia

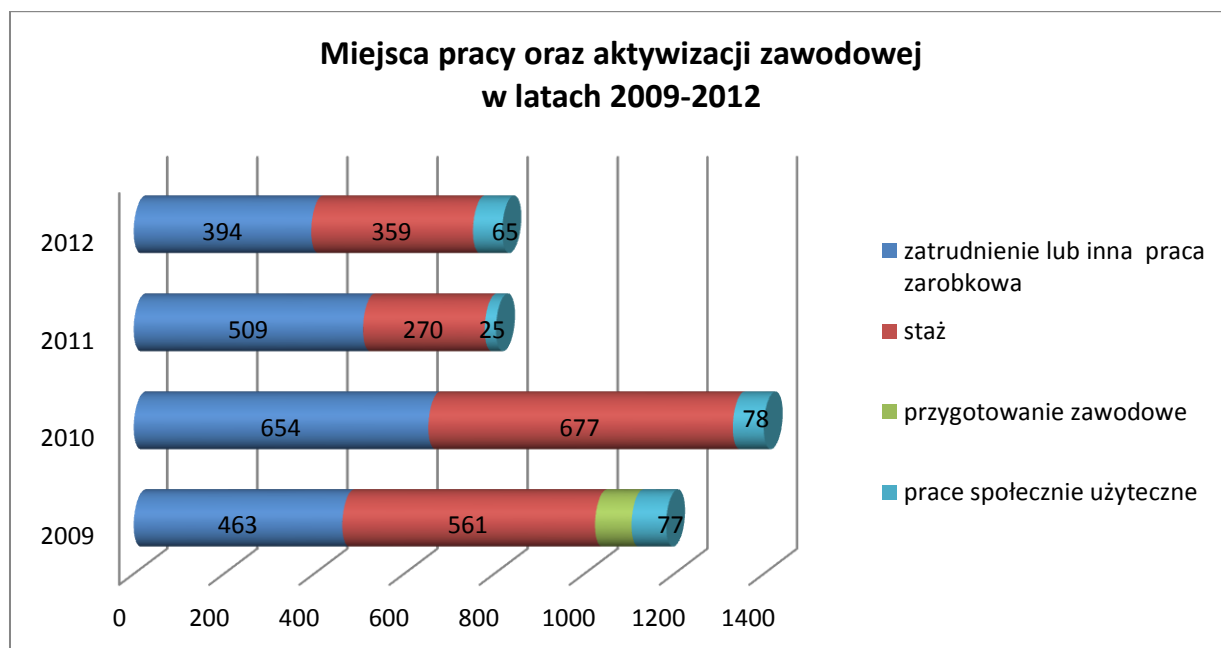
Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-
1.	"431101"	Asystent do spraw księgowości	11	6	54,55%
2.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	10	5	50,00%
3.	"751201"	Cukiernik*	12	6	50,00%
4.	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	11	5	45,45%
5.	"941201"	Pomoc kuchenna	11	5	45,45%
6.	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	27	12	44,44%
7.	"911207"	Sprzątaczką biurową	20	8	40,00%
8.	"513101"	Kelner*	13	5	38,46%
9.	"932101"	Pakowacz	13	5	38,46%
10.	"411004"	Technik prac biurowych*	21	8	38,10%
11.	"432103"	Magazynier	16	6	37,50%
12.	"522301"	Sprzedawca*	90	30	33,33%
13.	"523002"	Kasjer handlowy	18	6	33,33%
14.	"931301"	Robotnik budowlany	42	14	33,33%
15.	"753303"	Szwaczka	34	11	32,35%
16.	"611390"	Pozostali ogrodnicy	13	4	30,77%
17.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	41	12	29,27%
18.	"722204"	Ślusarz*	52	15	28,85%
19.	"753105"	Krawiec*	19	5	26,32%
20.	"331403"	Technik ekonomista*	61	16	26,23%
21.	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	16	4	25,00%
22.	"711202"	Murarz*	40	10	25,00%
23.	"314205"	Technik ogrodnik*	17	4	23,53%
24.	"811101"	Górnicy eksploatacji podziemnej*	17	4	23,53%
25.	"512001"	Kucharz*	36	8	22,22%
26.	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	18	4	22,22%
27.	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	18	4	22,22%
28.	"331402"	Technik agrobiznesu*	19	4	21,05%
29.	"514101"	Fryzjer*	29	6	20,69%

Analiza ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wg zawodów

Bardzo ważnym elementem oceny rynku pracy pod kątem nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności jest analiza ofert pracy.

Jednak trzeba mieć na uwadze, że zgodnie z zaleceniami MPiPS w „monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” uwzględniane są oferty pracy uwzględniające zgłoszone do powiatowego urzędu pracy wolne miejsca zatrudnienia i pracy zarobkowej (w tym: miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych tzw. zatrudnienie subsydiowane), ale także oferty subsydiowanych miejsc aktywizacji zawodowej tj. staży i prac społecznie użytecznych.

W 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łęcznej wpłynęło 818 ofert pracy oraz aktywizacji zawodowej, z czego 424 tj. 52 % to oferty staży oraz prac społecznie użytecznych.

Jak widać na powyższym wykresie liczba miejsc odbywania stażu jest niższa niż w latach 2009 - 2010, ale wyższa niż w roku 2011. Znacznie spadła jednak liczba ofert pracy. W stosunku do roku poprzedniego jest niższa o 23 %. Rok wcześniej także odnotowano 22 % spadek liczby ofert pracy.

Wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę w powiecie łęczyńskim jest ciągle wysoki i w znaczny sposób wpływa na ożywienie regionalnego rynku pracy. Pracodawcy nadal chętnie korzystają z różnych form pomocy Urzędu, a zatrudnienie subsydiowane (dofinansowywane ze środków Funduszu Pracy), to

także, oprócz miejsc aktywizacji zawodowej, dofinansowanie pracodawcom miejsc pracy dla zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach, m.in.:

- prac interwencyjnych – w 2012 zatrudnienie w ten sposób pozyskało 25 osób,
- robót publicznych – 28 osób,
- utworzono 19 miejsc pracy utworzono w ramach refundacji pracodawcom kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy.

Niewielka liczba ofert pracy na terenie powiatu łęczyńskiego, niepowstawanie nowych zakładów pracy oraz trudności, z jakimi borykają się pracodawcy istniejący na rynku – głównie drobni przedsiębiorcy, których w związku z wysokimi kosztami pracy nie stać na utrzymanie pracownika, powodują, że duże znaczenie na kształtowanie popytu o pracę mają subsydiowane formy zatrudnienia, a także aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu miejsca pracy poza granicami powiatu.

Zawody, jakich dotyczyły zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Łęczęj miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tab.6 Zawody najczęściej zgłaszane w ofertach pracy oraz aktywizacji zawodowej w 2012 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku	Oferty pracy zgłoszone w końcu 2012 roku
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	88	0
2	"522301"	Sprzedawca*	85	0
3	"411004"	Technik prac biurowych*	79	0
4	"911207"	Sprzątaczką biurową	50	0
5	"911101"	Pomoc domowa	19	0
6	"514101"	Fryzjer*	18	0
7	"941201"	Pomoc kuchenna	17	0
8	"234201"	Nauczyciel przedszkola	14	0
9	"512001"	Kucharz*	13	0
10	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	12	10
11	"932913"	Sortowacz	11	0
12	"228301"	Fizjoterapeuta	10	0
13	"911206"	Salowa	10	0
14	"911290"	Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	10	6
15	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	9	0
16	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	9	0
17	"432103"	Magazynier	8	0

18	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	8	1
19	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	8	1
20	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	8	0
21	"932101"	Pakowacz	8	0
22	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	8	0

Najczęściej wśród zgłaszanych ofert pojawiały się zawody z „grupy 9” – „Pracownicy przy pracach prostych” oraz „grupy 5” „Pracownicy usług i sprzedawcy”. Należy zauważyć, że na pierwszych lokatach w tabeli znalazły się zawody, gdzie większość ofert stanowiły oferty miejsc aktywizacji zawodowej (prace społecznie użyteczne, staże) oraz zatrudnienia subsydiowanego (prac interwencyjnych, robót publicznych).

Oferty pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane były przez administrację publiczną oraz pracodawców prowadzących działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów.

Tab.7 Oferty pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, zgłaszane w 2012 r., wg sekcji PKD

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku	Oferty pracy stan w końcu 2012 roku
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	189	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	172	2
Edukacja	89	1
Przetwórstwo przemysłowe	78	12
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	55	7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	48	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	28	0
Budownictwo	27	0
Transport i gospodarka magazynowa	25	3
Pozostała działalność usługowa	25	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	1
Górnictwo i wydobywanie	9	0
Informacja i komunikacja	9	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	0

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
<i>Ogółem</i>	818	26

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując dane sytuację na lokalnym rynku pracy pod kątem zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy mieć na uwadze, że przy 2394 rejestrujących się w ciągu roku osobach bezrobotnych posiadających zawód (ogółem: 3544 osoby), wpłynęło 818 ofert pracy oraz aktywizacji zawodowej.

Zgodnie z założeniami metodycznymi dotyczącymi opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w PUP Łęczna odnotowano w 2012 r.:

- 451 zawodów nadwyżkowych,
- 80 zawodów deficytowych,
- 17 zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy.

Zawody deficytowe

Zawód deficytowy oznacza, iż w danym zawodzie (na lokalnym rynku pracy) jest większe zapotrzebowanie wyrażone liczbą zgłaszanych ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej niż liczba zarejestrowanych w Urzędzie bezrobotnych posiadających ten zawód.

Zawody deficytowe tj. o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) większym niż 1,1 zamieszczone zostały w poniższej tabeli. Zgodnie z zaleceniami MPiPS, w poniższym zestawieniu pominięto zawody, o maksymalnym wskaźniku deficytu (56 zawodów), tj. takie, w których nie zarejestrował się żaden bezrobotny oraz zawody z grup kończących się symbolem „90” tj. zawodów z grup „Pozostali...” (1 zawód).

W celu uzyskania bardziej wyraźnych deficytów pominięto także zawody, w których:

- średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku $< 0,33$, tzn. w ciągu roku zgłoszono 3 lub mniej ofert pracy,
- wartość bezwzględna średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej w 2012 roku $< 0,25$, tzn. różnica pomiędzy liczbą zgłoszonych w ciągu roku ofert pracy lub aktywizacji zawodowej i liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w tym okresie (napływem) jest mniejsza niż 3.

Tab. 8 Zawody deficytowe w 2012 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"233017"	Nauczyciel plastyki	0,4167	0,0833	-0,3333	5
2	"234201"	Nauczyciel przedszkola	1,1667	0,25	-0,9167	4,6667
3	"232006"	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	0,3333	0,0833	-0,25	4
4	"741103"	Elektryk*	0,3333	0,0833	-0,25	4
5	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	0,3333	0,0833	-0,25	4
6	"932913"	Sortowacz	0,9167	0,25	-0,6667	3,6667
7	"711601"	Brukarz	0,5833	0,1667	-0,4167	3,5
8	"411004"	Technik prac biurowych*	6,5833	2	-4,5833	3,2917
9	"515303"	Robotnik gospodarczy	7,3333	2,4167	-4,9167	3,0345
10	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	0,6667	0,25	-0,4167	2,6667
11	"911206"	Salowa	0,8333	0,3333	-0,5	2,5
12	"911207"	Sprzątaczką biurowa	4,1667	1,6667	-2,5	2,5
13	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	1	0,4167	-0,5833	2,4
14	"941201"	Pomoc kuchenna	1,4167	0,6667	-0,75	2,125
15	"331301"	Księgowy	0,5	0,25	-0,25	2

Zawody nadwyżkowe

Zawody, w których wystąpiła najwyższa nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert pracy przedstawiono w poniższej tabeli.

Podobnie jak w poprzednim przypadku, aby wyodrębnić zawody najbardziej nadwyżkowe, nie brano pod uwagę zawodów, w których:

- średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku $< 0,8333$ tj. w ciągu całego roku zarejestrowano mniej niż 10 bezrobotnych,

- średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku < 0,5, tzn. różnica pomiędzy liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w ciągu roku (napływem) i liczbą zgłoszonych w tym czasie ofert pracy jest mniejsza niż 6.

Tab. 9 Zawody nadwyżkowe w 2012 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,0833	4,0833	4	0,0204
2	"235107"	Pedagog	0,0833	3,6667	3,5833	0,0227
3	"263102"	Ekonomista	0,0833	1,6667	1,5833	0,05
4	"523002"	Kasjer handlowy	0,0833	1,5833	1,5	0,0526
5	"753303"	Szwaczka	0,1667	2,5833	2,4167	0,0645
6	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,0833	1,0833	1	0,0769
7	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0833	1,0833	1	0,0769
8	"351203"	Technik informatyk*	0,25	2,75	2,5	0,0909
9	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0833	0,8333	0,75	0,1
10	"524902"	Doradca klienta	0,0833	0,8333	0,75	0,1
11	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0833	0,75	0,6667	0,1111
12	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	0,0833	0,6667	0,5833	0,125
13	"311303"	Technik elektryk*	0,0833	0,6667	0,5833	0,125
14	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,4167	2,5833	2,1667	0,1613
15	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,25	1	0,75	0,25
16	"235914"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,1667	0,6667	0,5	0,25
17	"431101"	Asystent do spraw księgowości	0,1667	0,6667	0,5	0,25
18	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,75	2,9167	2,1667	0,2571
19	"512001"	Kucharz*	1,0833	3,5833	2,5	0,3023
20	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle	0,6667	1,8333	1,1667	0,3636

		przetwórczym				
21	"513202"	Barman	0,25	0,6667	0,4167	0,375
22	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,6667	1,75	1,0833	0,381
23	"932101"	Pakowacz	0,6667	1,75	1,0833	0,381
24	"513101"	Kelner*	0,4167	1,0833	0,6667	0,3846
25	"432103"	Magazynier	0,6667	1,5833	0,9167	0,4211
26	"751204"	Piekarz*	0,5833	1,3333	0,75	0,4375
27	"752205"	Stolarz*	0,4167	0,9167	0,5	0,4545
28	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	0,6667	1,4167	0,75	0,4706
29	"514101"	Fryzjer*	1,5	3	1,5	0,5
30	"522305"	Technik handlowiec*	0,5833	1,0833	0,5	0,5385
31	"712601"	Hydraulik	0,5833	1,0833	0,5	0,5385
32	"228301"	Fizjoterapeuta	0,8333	1,3333	0,5	0,625
33	"522301"	Sprzedawca*	7,0833	8,9167	1,8333	0,7944

Zgodnie z zaleceniami MPiPS w powyższej tabeli nie ujęto także 393 zawodów, w których wskaźnik intensywności (nadwyżki) deficytu zawodów był równy 0, przy czym w liczbie tej znalazło się 61 zawodów, gdzie nie odnotowano także rejestrujących się w ciągu roku bezrobotnych, 155 – w których w ciągu roku zarejestrował się tylko 1 bezrobotny, 64 – 2 bezrobotnych. Jednak część zawodów ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów równym 0 należałoby traktować jako zawody nadwyżkowe, w szczególności te, w których odnotowano znaczną liczbę rejestrujących się bezrobotnych. W poniższej tabeli przedstawiono te zawody, w których nie zgłoszono ofert pracy, ale średnia miesięczna liczby zarejestrowanych bezrobotnych jest większa lub równa jeden, co oznacza, że w ciągu roku w PUP zarejestrowało się co najmniej 12 osób posiadających dany zawód.

Tab.10 Zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki równym 0.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"331403"	Technik ekonomista*	0	5,9167	5,9167	0
2	"722204"	Ślusarz*	0	5,1667	5,1667	0
3	"931301"	Robotnik budowlany	0	4,5	4,5	0

4	"711202"	Murarz*	0	4,0833	4,0833	0
5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0	3,75	3,75	0
6	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0	2,9167	2,9167	0
7	"311504"	Technik mechanik*	0	2	2	0
8	"524404"	Telemarketer	0	2	2	0
9	"753105"	Krawiec*	0	1,9167	1,9167	0
10	"314205"	Technik ogrodnik*	0	1,8333	1,8333	0
11	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0	1,75	1,75	0
12	"613003"	Rolnik*	0	1,6667	1,6667	0
13	"811101"	Górnik eksploatacji podziemnej*	0	1,6667	1,6667	0
14	"311204"	Technik budownictwa*	0	1,5833	1,5833	0
15	"311703"	Technik górnictwa podziemnego*	0	1,5833	1,5833	0
16	"213204"	Inżynier ogrodnictwa	0	1,5	1,5	0
17	"314207"	Technik rolnik*	0	1,3333	1,3333	0
18	"331402"	Technik agrobiznesu*	0	1,3333	1,3333	0
19	"713102"	Malarz budowlany	0	1,25	1,25	0
20	"514105"	Technik usług fryzjerskich*	0	1,1667	1,1667	0
21	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0	1,0833	1,0833	0
22	"751201"	Cukiernik*	0	1,0833	1,0833	0

Zawody wykazujące równowagę

W 2012 roku w PUP Łęczna wystąpiło 17 zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy. Jednak w 10 spośród tych zawodów, w ciągu roku zarejestrował się tylko 1 bezrobotny oraz zgłoszono tylko 1 ofertę pracy, w dwóch kolejnych – 2 oferty i dwóch bezrobotnych. Pozostałe zawody „zrównoważone” wykazane zostały w poniższej tabeli:

Tab. 11 Zawody wykazujące równowagę

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2012 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1	"514202"	Kosmetyczka	0,5	0,5	0	1
2	"441990"	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,4167	0,4167	0	1
3	"222101"	Pielęgniarka	0,3333	0,3333	0	1

4	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	0,3333	0,3333	0	1
5	"334390"	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	0,25	0,25	0	1

Podsumowanie

Sporządzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz analiza napływu bezrobotnych oraz ofert pracy nasuwają następujące wnioski:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 1,2 % w porównaniu do roku poprzedniego (rok wcześniej odnotowano spadek o 8,2 %);
- znacznie zmalał napływ bezrobotnych – o 427 osób (11 %) oraz liczba bezrobotnych wyłączonych z rejestru - o 691 osób (16 %);
- 29 % bezrobotnych nie posiadało doświadczenia zawodowego ani zawodu wyuczonego;
- zawodem wyraźnie dominującym wśród osób bezrobotnych jest „Sprzedawca” , posiada go ok. 5% bezrobotnych, przy czym jest to zawód bardzo sfeminizowany: kobiety stanowią 99 % bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku oraz 94 % rejestrujących się w ciągu roku;
- spośród bezrobotnych poprzednio pracujących (stanowiących ok. 70 % pozostających w rejestrze PUP w ostatnim dniu roku) poza działalnością niezidentyfikowaną dominowali bezrobotni pracujący poprzednio w sekcji „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle” – 13% oraz „Przetwórstwo przemysłowe” – 10 %,
- największy odsetek długotrwale bezrobotnych spośród pozostających w rejestrze występował dla zawodów: Asystent do spraw księgowości – 55 %, Mechanik samochodów osobowych – 50 %, Cukiernik – 50 %;
- w 2012 r. znacznie zmalała, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba zgłaszanych miejsc pracy (zatrudnienie i inna praca zarobkowa) – o 115 ofert tj. 23 % (rok wcześniej także odnotowano spadek na poziomie 22 %) ; wzrosła natomiast o 33 % liczba ofert dot. staży (rok wcześniej spadła ona o 60 %);
- wolne miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej zgłaszane były najczęściej dla zawodów „Robotnik gospodarczy” (88), „Sprzedawca” (85), „Technik prac biurowych” (79), „Sprzątaczką biurową” (50); dominowały więc zawody, których najczęściej dotyczą oferty miejsc aktywizacji zawodowej (staży i prac społecznie użytecznych) oraz zatrudnienia subsydiowanego (prac interwencyjnych, robót publicznych);
- zawodami deficytowymi w 2012 były: *Nauczyciel plastyki, Nauczyciel przedszkola, Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych, Elektryk*, Pomocnicy robotnik przy*

konserwacji terenów zieleni, Sortowacz, Brukarz, Technik prac biurowych, Robotnik gospodarczy, Sprzedawca w stacji paliw, Salowa, Sprzątaczką biurowa, Elektromonter instalacji elektrycznych, Pomoc kuchenna, Księgowy, przy czym najwyższym deficytem siły roboczej (liczonym jako różnica pomiędzy średniomiesięczną zgłaszaną liczbą ofert pracy i aktywizacji zawodowej a średniomiesięczną liczbą rejestrujących się bezrobotnych w danym zawodzie) charakteryzowały się: „Technik prac biurowych” oraz „Robotnik gospodarczy”. Są to zawody najczęściej zgłaszane w ofertach staży, prac społecznie użytecznych oraz zatrudnienia subsydiowanego, więc albo nie dotyczą samego zatrudnienia tylko aktywizacji zawodowej, albo jest to zatrudnienie sezonowe.*

Łęczyński rynek pracy ma charakter typowo nadwyżkowy, co oznacza że liczba bezrobotnych znacznie przewyższa liczbę zgłaszanych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Zawody nadwyżkowe stanowiły 82% spośród 548 odnotowanych w PUP Łęczna w 2012 roku zawodów i specjalności, podczas gdy zawody deficytowe zaledwie 15 %, a wykazujące równowagę – 3 %.

Niepokojącym jest fakt, że niektóre z zawodów możliwych do uzyskania w wyniku kształcenia zawodowego (średniego lub zasadniczego), w tym także w szkołach z terenu powiatu łęczyńskiego, znalazła się w grupie zawodów nadwyżkowych ze wskaźnikiem intensywności nadwyżki równym 0. Niezasadnym byłoby jednak wyciąganie jednoznacznych wniosków dot. przyszłych kierunków kształcenia zawodowego na terenie powiatu jedynie na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, gdyż metodologia tego opracowania nie obejmuje wielu aspektów charakterystycznych dla współczesnego rynku pracy. Pomija m. in. aspekt wielozawodowości osób bezrobotnych, pod uwagę brany jest jedynie zawód, określony w Syriuszu - systemie obsługi bezrobotnych, jako zawód „do statystyk”. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) liczony jest w odniesieniu do napływu bezrobotnych i ofert pracy (wraz z ofertami miejsc aktywizacji zawodowej) w ciągu roku, nie uwzględniając wyłączeń z bezrobocia. Z kolei w ofertach pracy zgłaszanych przez pracodawców: zawody często nie pokrywają się z zawodami szkolnymi, a sam kierunek wykształcenia (zawód) nie jest głównym czynnikiem determinującym zatrudnienie. Istotne jest doświadczenie zawodowe. Przykładem jest tu „Księgowy”, który znalazł się na liście zawodów deficytowych w 2012 r. , jednak w ofertach pracy zgłaszanych dla tego zawodu, wymagane było co najmniej dwu- lub trzyletnie doświadczenie, natomiast zawody pokrewne, ale nie wymagające doświadczenia lub wyższego wykształcenia tj. „Asystent księgowego” lub „Technik ekonomista” są zawodami nadwyżkowymi.

Pracodawcy zgłaszając oferty pracy dopuszczają zazwyczaj pewną dowolność, co do zawodów posiadanych przez potencjalnych kandydatów do pracy, do celów statystycznych musi zostać wybrany tylko jeden zawód. Zdarzają się też oferty, w których trudno jednoznacznie przypisać zawód z Polskiej Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do stanowiska, na które pracodawca składa zapotrzebowanie.

Wyniki monitoringu mogą też być mylące w przypadku niektórych zawodów (np. związanych z budownictwem), gdyż część wolnych miejsc pracy nie jest zgłaszana do urzędów pracy, a monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych obejmuje tylko oferty zgłaszane do PUP.

Powyższe czynniki wpływają na fakt, że zawody zgłaszane w ofertach pracy nie zawsze pokrywają się z zawodami osób bezrobotnych, a wyniki monitoringu dają obraz lokalnego rynku pracy odmienny od poglądowego (intuicyjnego) ukształtowanego w społeczeństwie oraz od obserwowanego przez osoby bezpośrednio z nim związane (pośredników pracy, doradców zawodowych). Tym bardziej, że w monitoringu oferty miejsc aktywizacji zawodowej są traktowane na równi z ofertami pracy. Jest to szczególnie widoczne w przypadku zawodów deficytowych, wśród których znalazły się m. in. zawody takie jak: „Robotnik gospodarczy”, „Nauczyciel przedszkola”, „Salowa”, „Sprzątaczką biurowa” gdzie duża liczba ofert była generowana przez miejsca aktywizacji: (prace społecznie użyteczne oraz staże).

Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ŁĘCZYŃSKIM
W 2012 ROKU**

RAPORT II/P/2012

Łęczna, Marzec 2013